

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. kovo 19 d.
(OR. en)

7650/19

ATO 33
ENER 183

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui (COREPER II) / Tarybai
Ankstesnio dokumento Nr.:	7073/19 ATO 27 ENER 141
Dalykas:	Pirmasis Europos branduolinės saugos teminis ekspertinis vertinimas - Tarybos išvados (2019 m. kovo 18 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl pirmojo Europos branduolinės saugos teminio ekspertinio vertinimo, kurias Užsienio reikalų taryba priėmė 2019 m. kovo 18 d. surengtame posėdyje.

PROJEKTAS
TARYBOS IŠVADOS DĖL
pirmojo Europos branduolinės saugos teminio ekspertinio vertinimo

Pripažindama, kad:

- pagal iš dalies pakeistos Branduolinės saugos direktyvos¹ 8e straipsnį pirmasis teminis ekspertinis vertinimas (TEV) pradėtas 2017 m.², o vėlesni teminiai ekspertiniai vertinimai turės būti vykdomi bent kas šešerius metus. Pirmajame TEV dalyvavo devyniolika šalių (šešiolika ES valstybių narių ir trys ES nepriklausančios šalys) ir Komisija (stebėtojos teisėmis);
- Europos branduolinės saugos reguliavimo institucijų grupė (ENSREG) senėjimo valdymą įvardijo kaip pirmojo teminio ekspertinio vertinimo, apimančio branduolines elektrines ir mokslinių tyrimų reaktorius, kurių šiluminė galia yra 1 MW arba didesnė, temą;
- remdamosi ENSREG ir Vakarų Europos branduolinės energetikos reguliavimo institucijų asociacijos (WENRA) atliktu parengiamuoju darbu valstybės narės, padedamos jų nacionalinių kompetentingų reguliavimo institucijų, parengė ir paskelbė nacionalines vertinimo ataskaitas (NVA);
- valstybės narės, padedamos jų nacionalinių kompetentingų reguliavimo institucijų, ir Komisija (stebėtojos teisėmis) atliko NVA ekspertinį vertinimą;
- TEV procese Komisija ėmėsi aktyvaus remiamojo vaidmens – teikė administracines bei logistines priemones ir valdybos sekretoriato paslaugas. Be to, Komisija sudarė galimybes visuomenės dalyvavimui, informavo apie TEV procesą ir teikė jo rezultatų ataskaitas;

¹ Direktyva 2014/87/Euratomas, kuria nustatoma Bendrijos branduolinių įrenginių branduolinės saugos sistema.

² Darbas buvo vykdomas 2015 m. birželio mėn.–2018 m. spalio mėn. Nacionalinės ataskaitos parengtos iki 2017 m. pabaigos, o ekspertinio vertinimo procesas vykdytas 2018 m.

- siekdamas gerinti bendrą skaidrumą su branduoline sauga susijusiais klausimais Komisija, valstybės narės ir ENSREG rengė įvairius renginius, kad būtų toliau intensyvinamos viešos konsultacijos ir užtikrinamas dar aktyvesnis visuomenės dalyvavimas viso proceso metu; ENSREG interneto svetainėje buvo paskelbtos visos NVA, suinteresuotųjų subjektų klausimai bei atitinkami atsakymai ir konkrečiomis šalimis skirtos išvados;
- 2018 m. spalio mėn. ENSREG pritarė ekspertinio vertinimo ataskaitai ir ją paskelbė savo svetainėje;
- pagrindinė ekspertinio vertinimo išvada – visose šalyse, kurios turi branduolinių elektrinių, taikomos senėjimo valdymo programos (SVP). Nors nenustatyta didelių trūkumų, susijusių su branduolinėse elektrinėse taikomų SVP reglamentavimu ir įgyvendinimu Europos mastu, vertinimo metu nustatytos sritys, kuriose vykdant tolesnį darbą būtų pagerintas senėjimo valdymas, visų pirma sistemingiau ir išsamiau įgyvendinamos mokslinių tyrimų reaktoriams skirtos SVP. Be to, vertinimo metu nustatyta, kad išlieka iššūkių Europos lygmeniu, pvz., susijusių su SVP veiksmingumo vertinimo priemonėmis, ir jo metu akcentuota geroji praktika, pvz., išorės ekspertinio vertinimo paslaugų naudojimas siekiant pateikti nepriklausomą licencijų turėtojų SVP įvertinimą;
- ENSREG parengs veiksmų planą, kuriame bus išdėstyta, kaip bus sprendžiami su TEV susiję iššūkiai, o dalyvaujančios šalys parengs nacionalinį veiksmų planą dėl konkrečioms šalims skirtų išvadų įgyvendinimo; abu šie planai bus paskelbti ne vėliau kaip 2019 m. rugsėjo mėn.,

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA:

Įvadas

1. PALANKIAI VERTINA tai, kad ENSREG priėmė ir paskelbė pagal iš dalies pakeistą Branduolinės saugos direktyvą atlikto pirmojo teminio ekspertinio vertinimo ataskaitą.
2. PRIPAŽIŠTA, kad valstybės narės ir ENSREG, bendradarbiaudamos su Komisija, vykdė atvirą, skaidrų ir integracinį procesą, ir PABRĖŽIA, kad ypač svarbu parengti TEV, jį organizuoti, atlikti ir pranešti apie jo rezultatus, įtraukiant valstybes nares ir visus kitus atitinkamus subjektus.

3. PRIPAŽĮSTA, kad, siekiant užtikrinti sėkmingą kitų TEV vykdymą, ypač svarbus tinkamas Komisijos ir valstybių narių, remiamų ENSREG ir, kai taikytina, kitų atitinkamų forumų, pvz., WENRA, bendradarbiaujant su techninės ir mokslinės paramos organizacijomis, vykdomos veiklos koordinavimas ir papildomumas.

Įgyvendinimo procesas

4. RAGINA valstybes nares ne vėliau kaip 2019 m. rugsėjo mėn. laikantis ENSREG parengto šablono parengti nacionalinius veiksmų planus.
5. RAGINA Komisiją užtikrinti, kad ENSREG ne vėliau kaip 2019 m. rugsėjo mėn. parengtų veiksmų planą, kuriame būtų išdėstyta, kaip bus taikomos būtinos priemonės, skirtos su TEV susijusiems iššūkiams spręsti, o ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio mėn. – pirmojo TEV įgyvendinimo padėties ataskaitą.
6. RAGINA valstybes nares kartu su licencijų turėtojais išnagrinėti jų atitinkamų branduolinių įrenginių SVP reglamentavimą ir įgyvendinimą.
7. RAGINA valstybes nares įgyvendinti mokslinių tyrimų reaktoriams skirtus sisteminius ir visapusiškus SVP laikantis taikytinų nacionalinių reikalavimų, tarptautinių saugos standartų ir geriausios praktikos.

Tolesnio bendradarbiavimo ir skaidrumo užtikrinimo veiksmai

8. PRAŠO Komisijos pasiūlyti ES kaimyninėms šalims pasinaudoti galimybe dalyvauti ES teminiuose ekspertiniuose vertinimuose siekiant skatinti ir nuolat tobulinti aukščiausio lygio branduolinę saugą trečiosiose valstybėse.
9. RAGINA Komisiją paprašyti Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) skatinti plačią TEV rezultatų sklaidą.
10. PRAŠO valstybių narių skaidriai informuoti apie savo nacionalinius veiksmų planus, įskaitant būtinus veiksmus ir atitinkamą tvarkaraštį, visų pirma per ENSREG, kad būtų galima vykdyti atitinkamą tolesnę veiklą.

Tolesni veiksmai

11. AKCENTUOJA, jog svarbu, kad valstybės narės pasinaudotų patirtimi, įgyta atlikus šį pirmąjį TEV, ir teiktų grįžtamąją informaciją Komisijai, ENSREG ir jos atitinkamoms darbo grupėms siekiant gerinti būsimų ekspertinių vertinimų veiksmingumą bei rezultatyvumą ir aktyviau įtraukti atitinkamus suinteresuotuosius subjektus.
 12. PRAŠO valstybių narių, konsultuojantis su Komisija, ne vėliau kaip likus 3 metams iki kito TEV, kuris turės būti atliktas 2023 m., ENSREG posėdžiuose pradėti svarstyti kito TEV temą, atsižvelgiant į pirmojo tokio vertinimo metu įgytą patirtį.
-